

Euroopa Ülemkogu (18.–19. veebruar 2016) – järeldused rände kohta

II. RÄNNE

4. Vastusena rändekriisile, millega EL silmitsi seisab, peab eesmärgiks olema kiiresti pidurdada rändevooge, kaitsta meie välispiiri, vähendada ebaseaduslikku rännet ja kaitsta Schengeni ala terviklikkust. Osana sellest terviklikust lähenemisviisist hindas Euroopa Ülemkogu eesistujariigi ja komisjoni üksikasjalike aruannete põhjal detsembris kokku lepitud suuniste rakendamise olukorda.

5. Euroopa Ülemkogu tervitab NATO otsust pakkuda abi rekke, jälgimise ja seire teostamisel seoses ebaseadusliku piiriületusega Egeuse merel ning kutsub kõiki NATO liikmeid üles seda meetet aktiivselt toetama. EL ning eelkõige FRONTEX peaksid tegema NATOga tihedat koostööd.

6. Prioriteediks jääb ELi-Türgi tegevuskava täielik ja kiire rakendamine, et pidurdada rändevooge ning võidelda inimkaubitsejate ja inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajate võrgustikega. Türgi on astunud samme selle tegevuskava rakendamiseks, eelkõige mis puudutab Süüria pagulaste juurdepääsu Türgi tööturule ja ELiga andmete vahetamist. Türgist Kreekasse saabuvate rändajate vood on aga endiselt liiga suured. Meil on vaja oluliselt ja püsivalt vähendada ebaseaduslikke sisenemisi Türgist ELi. See nõuab täiendavaid ja otsustavaid jõupingutusi ka Türgi poolelt, tagamaks tegevuskava tulemusliku rakendamise. Euroopa Ülemkogu tervitab Türgis asuvate pagulaste jaoks mõeldud rahastu suhtes kokkuleppele jõudmist ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rakendama kiiresti prioriteetsed projektid. Samuti tervitab ülemkogu edusamme, mida on tehtud Türgiga usutava vabatahtliku humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise programmi ettevalmistamisel.

7. Lisaks:

a) seoses asjakohaste kolmandate riikidega vajavad laiaulatuslikud ja vajadustele kohandatud stiimulite paketid, mida konkreetsete riikide jaoks tõhusa tagasisaatmise ja tagasivõtmise tagamiseks praegu välja töötatakse, ELi ja liikmesriikide täielikku tuge. Euroopa Ülemkogu kutsub samuti komisjoni, kõrget esindajat ja liikmesriike üles jälgima kõiki tegureid, mis võivad rändevooge esile kutsuda, ja neile reageerima;

b) tuleb jätkata ja kiirendada Valletta tippkohtumisel kokkulepitu, eelkõige 16 prioriteetse meetme rakendamist ja operatiivsete järeelmeetmete võtmist;

c) humanitaarabi andmine Süüria pagulastele ja Süüria naaberriikidele peaks jätkuma. See on kiiret tegutsemist nõudev ülemaailmne vastutus. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu 4. veebruaril Londonis toimunud Süüria ja piirkonna toetamise teemalise konverentsi tulemust ning kutsub komisjoni, liikmesriike ja kõiki teisi toetavaid riike üles võetud kohustusi kiiresti täitma;

d) jätkuvad ja püsivad ebaseaduslike rändajate vood Lääne-Balkani rändeteel valmistavad endiselt sügavat muret, mis nõuab edasist kooskõlastatud tegevust ja lõppu kontrollita edasilikumist võimaldavale lähenemisviisile ja kooskõlastamata meetmetele sellel rändeteel, võttes arvesse humanitaartagajärgi mõjutatud liikmesriikidele. Samuti on tähtis jääda valvsaks muude rändeteedega seotud võimalike arengute suhtes, et olla suuteline kiiresti ja kooskõlastatult reageerima;

e) nõukogu võttis 12. veebruaril 2016 vastu soovitusel. Oluline on taastada kooskõlastatud viisil Schengeni ala normaalne toimimine, andes täielikku toetust raskes olukorras olevatele liikmesriikidele. Meil on vaja taastada olukord, kus kõik Schengeni ala liikmed rakendavad täielikult Schengeni piirieskirju ja keelavad välispiiridel siseneda kolmandate riikide kodanikel, kes ei vasta alale sisenemise tingimustele või kes ei ole esitanud varjupaigataotlust, kuigi selleks on olnud võimalus, võttes samas arvesse merepiiride spetsiifilist olemust, sealhulgas ELi-Türgi tegevuskava rakendamise teel;

f) ELi abil paraneb järk-järgult esmase vastuvõtu keskuste rajamine ja toimimine seoses tuvastamise, registreerimise ja sõrmejälgede võtmise ning julgeoleku eesmärgil läbiviidava inimeste ja dokumentide kontrolliga; siiski tuleb veel teha palju jõupingutusi, eeskätt selleks, et muuta esmase vastuvõtu keskused täielikult toimivaks, tagada kõikide sisenemiste puhul 100% tuvastamine ja registreerimine (sealhulgas süstemaatilised julgeolekukontrollid, kasutades Euroopa andmebaase, eelkõige

Schengeni infosüsteemi, nagu on nõutud ELi õiguse alusel), viia täielikult ellu ümberpaigutamise protsess, pidurdada ebaseaduslike rändajate ja varjupaigataotlejate teiseseid vooge ning tagada arvestatavad vastuvõtukohad rändajate inimväärses tingimustes majutamiseks sel ajal, kui nende olukorda selgitatakse. Varjupaigataotlejatel ei ole õigust varjupaiga taotlemise liikmesriiki valida;

g) rändajate humanitaarolukord Lääne-Balkani rändeteel nõuab kiiret tegutsemist, kasutades kõiki olemasolevaid ELi ja riiklike vahendeid selle olukorra leevendamiseks. Selleks peab Euroopa Ülemkogu vajalikuks tagada praegu ELile suutlikkus anda liidus humanitaarabi koostöös selliste organisatsioonidega nagu ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet, et toetada riike, kes seisavad silmitsi suure hulga pagulaste ja rändajatega, tuginedes humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi kogemusele; Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust esitada konkreetsed ettepanekud nii kiiresti kui võimalik;

h) kõik detsembris kokku lepitud elemendid tuleks kiiresti rakendada, sealhulgas otsused ümberpaigutamise kohta ning meetmed tagasisaatmise ja tagasivõtmise tagamiseks. Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse ettepaneku osas tuleks tööd kiirendada, et saavutada Madalmaade eesistumisperioodil poliitiline kokkulepe ja teha uus süsteem operatiivseks nii kiiresti kui võimalik;

i) Euroopa Ülemkogu kutsub Euroopa Investeerimispanka üles töötama koostöös komisjoniga kiiresti välja ideed, kuidas ta saaks ELi reageerimist toetada.

8. Detsembris kokku lepitud põhjalik strateegia annab tulemusi vaid siis, kui kõiki selle elemente rakendatakse ühiselt ning kui institutsioonid ja liikmesriigid tegutsevad koos ja oma tegevust täiel määral koordineerides. Samal ajal tuleb liikuda ELi olemasoleva raamistiku reformimise suunas, et tagada humaanne ja tõhus varjupaigapoliitika. Selleks kiirendatakse tänase põhjaliku arutelu järel ettevalmistusi, et võimaldada ulatuslikku arutelu järgmisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel, kus tuleb lõplikuma hinnangu alusel kehtestada edasised suunised ja teha valikud.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press